

RAZGOVOR S Marijom Braut, doajenom umjetničke fotografije

Cijeli je grad moj atelijer

TANJA NOVAK

Fotografi se mogu podijeliti na one koji bilježe i na one koji mehaničkim okom kamere (de)konstruiraju stvarnost. Marija Braut nedvojbeno pripada prvospomenutoj vrsti koju, među ostalim, predvođe Henri Cartier-Bresson i Tošo Dabac. To su strastveni lovci »odlučujućeg trenutka«.

Zapis je to Darka Glavana, likovnog kritičara, s kataloga izložbe »Crno-bijelo u boji. Obojeni program Marije Braut«, koja se može razgledati u atriju Muzeja Mimara u Zagrebu do 5. studenoga. Izložba je povod za razgovor s umjetnicom, koja je doajen umjetničke fotografije, za *Vjesnik*.

Izložbu određuju motivi krajolika, eksterijera i gradskih veduta. Zašto?

– Ja sam »out door girl«

Fotografija je uvijek ista. Isto gledaš. Isto kadriraš. Na svoj način. Svijet je isti gleda li se kroz okno drvene kamere ili mobitela

(djevojka s ceste). A činjenica da nikada nisam dobila atelijer, nagnala me da kažem: Onda je cijeli grad moj atelijer. Ali, laboratorij moram imati. Svoju kuhinju sam pretvorila u laboratorij.

Prepoznaju se jutro i večer

U kojem su razdoblju nastajale fotografije koje čine izložbu?

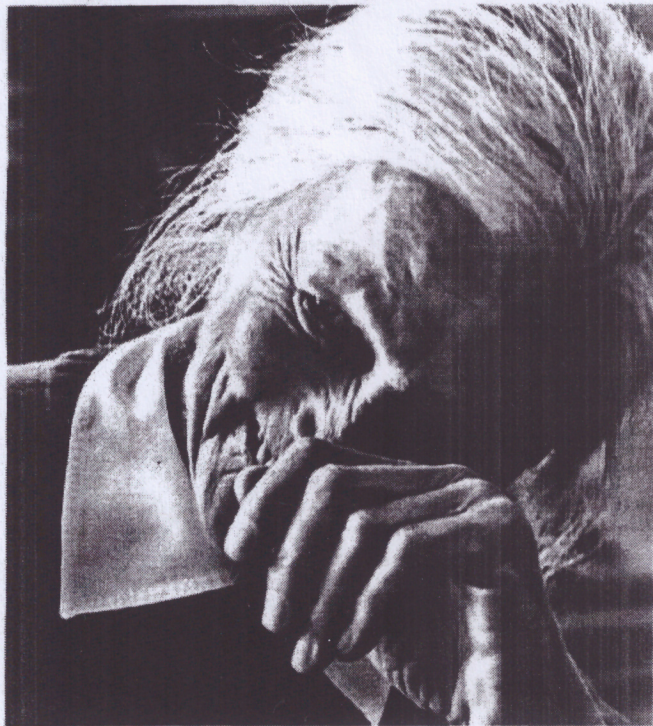
– Moja era kolora započela je s Olympusom kupljenim prije desetak godina.

Na Vašim fotografijama boja je u funkciji crno-bijelog rastera.

– U početcima fotografija je bila crno-bijela. Na njoj svi znaju prepoznati kada je jutro, a kada večer. Po nekim kriterijima, svi ljudi cijelog svijeta znaju čitati crno-bijelu fotografiju.

S obzirom na tehnološke promjene, kako doživljavate fotografiju sada i na Vašim počecima?

– Fotografija je uvijek ista. Ona je dokument jedne sekunde. Sljedećeg trena

IVANA SLOPER

Marija Braut: Fotografiram u zlatnome rezu

ništa više nije isto. Odnos prema »slici« je uvijek jednak, bilo da je u pitanju digitalni aparat ili tradicionalni. Sada imate mobitel kojim se može snimiti. Isto gledaš. Isto kadriraš. Na svoj način. Svijet je isti gleda li se kroz okno drvene kamere ili mobitela.

Ono što uvijek kod mene postoji jest ravnoteža. Na mojim fotografijama je težište uvijek negdje na zlatnom rezu, kao da ga ja njerim.

Što najviše cijenite na fotografiji?

– Najviše cijenim upravo to da ona sačuva određeni trenutak. Dokument vremena.

Što se to dogodi u trenu

► Sama birala teme

Što je odredilo odabir fotografija za izložbu?

– Sama sam snimala fotografije i sama sam odabirala koje ću od njih izložiti. Po nekom svom fotografskom sluhu i po instinktu. Reagiram na nešto iz svijeta, na neku situaciju, neki motiv. Prije dvije godine shvatila sam da mogu napraviti izložbu fotografija u koloru. I zotim sam sama birala i teme i motive. To je sve moje. To sam sve ja. Nitko nije bio kod mene doma kako bi odabirao.

odluke prije okidanja?

– Oko. Samo oči. Dobro, ili nešto što imaš u glavi ili srcu. Za neke situacije dogodi se odluka – nikada. Na primjer rat. Moju zbirku »Jedno lice rata« ne čine fotografije ratovanja, nego posljedice rata. A bila sam s vojnicima u rovu. Pomisliha sam – nikada neću fotografirati rat. To neka dečka rade.

Ništa ne izmišljam

Vraćate li se svojim motivima?

– Koliko puta smo svi mi snimili Tkalčićevu ulicu? Možete se uvijek vraćati jednom objektu. Prolazim onuda. Polako sam snimala Zagreb oko sebe. Jedno dovučte drugo.

Izražavate li fotografijom svoja raspoloženja?

– Kada sam bila »down« (loše raspoložena), ja sam snimala tlo, prazninu, jednoga goluba. Prizor sam pruža neku raskoš, neku jednostavnost. Ja sam samo prijenosnik. I, zapravo, fotografija je jedan izravan kontakt. Objektiv je samo pogled. I odluka. Nekada upotrebljavaš jednu vrstu objektivna, nekada drugu. Ništa ne izmišljam.

Što je sjedeće u pripremi?

– Izlazak moje monografije. Jednom sam se slučajno zatekla u Ministarstvu kulture, a u tijeku su bile baš prijave za projekte i tako sam se sama prijavila u zadnji čas. Monografija izlazi krajem listopada. Tekst piše Ivo Simat Banov.

Imate li nekoga na koga biste prenijeli znanje?

– Ne. Jer nemam atelijer. Bili su svojedobno neki monci koji su mi pomagali, ali tamna komora je mjesto za jednoga čovjeka. Drugi smeta.